

9 Söndagen efter Trefaldighet

1 Årg. Ev. Matt.25:14-30.

I.N.J

Påfallande ofta har vi svårt att förstå vad Jesus menar när han berättar liknelser för oss. Anledningen till att det ofta blir så, det är inte att Jesus är en dålig pedagog. Det är istället så, att när han talar om *"det rike som inte är av denna världen"* (Joh. 18: 36), då har vi svårt att hänga med.

När Jesu ord därför vållar problem – och det tror jag att de gör för många av oss idag sedan vi hört evangeliet om de anförtrodda talenterna – då får vi som de första lärjungarna göra oss det omaket att fråga honom. *"Förklara liknelsen för oss"* (Matt. 13:36), bad lärjungarna Jesus en gång. Nog är det en passande bön också för oss! *"Förklara liknelsen för oss"*. Och skall Jesus kunna det, då gäller att lyssna på *lärjungesätt*. Han har ju sagt: *"Var noga med hur ni lyssnar"* (Luk. 8:18).

Lyssnat – det har vi nog gjort – när evangeliet lästes. Men har vi *hört*? Kanske upprördes vi över det vi fick höra? Det samhälle som möter oss i liknelsen är ju ljusår ifrån vårt eget. Jesu samtid var hård – mycket hård. Ett människoliv var inte mycket värt – åtminstone inte om man var slav. Och det var just detta de var – de tre tjänarna i evangeliet. De var sin herres egendom som han kunde göra som han ville med.

Men kan det vara uppbyggligt? Ja, mediterar vi en stund, då upptäcker vi strax en viktig likhet mellan de tre tjänarna och oss: Vi tillhör inte heller oss själva! Vi är inte våra egna! Paulus skriver: *"Ni tillhör inte er själva. Gud har köpt er och priset är betalt"* (1 Kor. 6:19-20). Och i detta faktum ligger något både *tryggt* och *stort*. Gud gav oss livet och därmed är också livets mening given. Vi är inte bara skapade av Gud utan också *till* Gud. Och vi är än *underbarare återlösta* av Kristus, för att som Luther säger i katekesen, *"jag skall vara hans egen och leva under honom i hans rike och tjäna honom i evig rättfärdighet, oskuld och salighet"*.

När vi därför hör om mannen i evangeliet som samlade sina tjänare omkring sig och anförtrodde dem olika många talenter, då är det en bild av hur Gud har gett oss alla möjligheten att lära känna honom och hans rike. *Alla* har den möjligheten. Visst är vi olika. Precis som de tre i evangeliet. Men det är inte det viktigaste – om vi fått mer eller mindre! Nej, det viktigaste är att vi alla fått gåvan att lära känna Gud och hans rike. Han vill ju *"att alla människor skall bli frälsta och komma till insikt om sanningen"* (1 Tim. 2:4).

Egentligen var det *ett enormt förtroende* de tre tjänarna fick av sin Herre. En talent motsvarar ett femsiffrigt belopp i dagens penningvärde. I klartext fick de tre tjänarna tillsammans hand om en förmögenhet på ungefär 800.000 kr. Och även om mannen inte säger det *uttryckligen* är det liksom underförstått, att detta kapital skulle de nu använda så att det gav största möjliga avkastning.

Mannen i liknelsen var alltså en kallhamrad kapitalist för vilken profiten var det allt överskuggande. Han ville ha ränta på kapitalet. Punkt slut! Det var därför han överlämnade det till förvaltning. Men vad säger det om Gud? Jo, att han har krav på oss. Och de är inte underförstådda, som i liknelsen. De är tydliga nog. Livet som vi fått är så dyrbart att det inte kan levas hur som helst! Inte gör det Gud hård och obarmhärtig. Nej, som någon sagt: *"Den känner inte Gud som anser honom hård och sträng. Gud är kärleken"*.

Guds krav är enkelt: Du skall förvalta det jag gett dig! Men vad har han gett mig då? Dopets gåva t.ex. Och den förpliktar: Livet helt åt Gud! Hans Ord – evangeliet om Jesus – tar du emot det? Lever du i och av det? Förlåtelsen? Tar du den på allvar? Präglar den ditt liv? Gudstjänsten - prioriterar du den? Har du förstått, att det är ett möte med honom den levande uppståndne Herren, i Ordet och vid nattvardsbordet, där han vill ge dig det du allra bäst behöver? Och allt det där andra, som han gett dig, det som finns i din personlighet, hur använder du det? Gåvor har vi alla, som Paulus skriver i Romarbrevet: *"Vi har olika gåvor allt efter den nåd vi har fått: profetisk gåva i förhållande till vår tro, tjänandets gåva hos den som tjänar, undervisningens gåva hos den som undervisar, tröstens gåva hos den som tröstar och förmanar, gåvan att frikostigt dela med sig, att vara nitisk som ledare och att med glatt hjärta visa barmhärtighet"* (12:6-8).

Inser vi det, då behöver vi inte snegla avundsjukt på vad andra fått och känna oss förfördelade. Inte behöver vi tänka att det vi fått inte duger något till. Vad Jesus säger om mannen liknelsen har adress till oss. Han inte bara *gav* talenterna, utan han gav *"åt var och en"* av sina tjänare *"efter hans förmåga"*. Hur mycket eller lite det är, spelar mindre roll. Alla har inte allt och skall heller inte ha det! Någon har sagt: *"Vår käre Gud har inte gett en människa allt, utan utdelat sina gåvor så, att alltid den enda människan behöver den andra, och har därför förenat och förbundit människorna inbördes med kärlek och tjänst"*. Vare sig det är mer eller mindre, kan vi tänka på vad Paulus säger i 1 Kor 4:7: *"Vad äger du som du inte har fått?"*

Nästa söndag, då överskriften är nådens gåvor, får vi anledning att tala mer ingående om de gåvorna. Idag handlar det om hur vi använder de gåvorna. Låter vi dem ligga där obrukade? tänker vi inte på att Herren har gett oss dem för att de skall användas? Vi är hans förvaltare! Vi är inte våra egna! En gång skall vi

svara för vår förvaltning. *Räkenskapen* kommer ingen undan, om än den kan tyckas avlägsen.

Mannen i liknelsen dröjde ju länge. Men till sist kom han tillbaka. Han samlade sitt husfolk igen och då visade det sig vad hans tjänare gick för. En efter en fick de svara för sin förvaltning. Och de två första hade använt det anförtrodda kapitalet så, att det hade förräntat sig. Inte konstigt att mannen var nöjd. *"Bra, du är en god och trogen tjänare!"*. Men hans ansikte mulnar när den siste av de tre bekänner att han grävt ner talenten och lämnar tillbaka den med orden: *"Här har du det som är ditt!"*. Han brydde sig inte om att göra sin Herre till viljes. Han var rädd! Kanske var han också lat och bekväm. Han tog inga risker. Enklast var att gräva ned vad han hade fått!

Är vi som han? I grunden rädda för Gud? Låt vara att mannen i evangeliet var långt ifrån sympatisk, en profithungrig tyrann och en obarmhärtig slavdrivare. Men det är inte det viktiga i liknelsen, utan istället att inse sitt totala livsberoende av Gud – att dra de rätta slutsatserna av det faktum att vi inte tillhör oss själva! Vi tillhör Gud! Utan honom hade vi inget liv! Och gör vi nu med den gåvan som den tredje tjänaren gjorde med sin talent - låter den ligga obrukad - och säger till Gud: *"Här har du det som är ditt!"* – det är som att säga: "Du gav mig möjligheten att lära känna dig. Men jag betackar mig! Jag har gjort mig en egen bild av dig. Och den säger att du är hård och sträng. Och det kan inget få mig att ändra på". Gör vi så, då lämnar vi ifrån oss möjligheten att bli frälsta. Vi har av sagt oss den överflödande räntan på livets kapital!

Vi får ju inte mer än ett liv här på jorden! Slösa inte bort det! Det är evangeliet i koncentrat! Använd det för att lära känna Gud och komma till tro på honom. Ju mer du använder det han har gett dig, efter hans vilja, och som hans medarbetare, ju mer får du! Ja, det är det förunderliga, hur rikt livet blir när vi vågar erkänna vårt livsberoende av Gud och tar emot det som en gåva ur hans hand! Då upptäcker vi alltmer hur oändligt god Gud är. Han är inte snål! Han är slösande rik! Vi ser de milda anletsdragen! Vi ser honom som är vår käre himmelske Fader! En nådig och barmhärtig Gud *"långmodig och stor i mildhet!"* Det är den rätta innebörden i Jesus ord: *"Var och en som har, han skall få, och det i överflöd"*. Detta är alltså räntan på det livskapital som vårt jordeliv är *"att lära känna dig, den ende sanne Guden, och den du sänt Jesus Kristus"* (Joh. 17:13). Amen.